

**TIESLIETU MINISTRIJAS UN
LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS**

SARUNU PROTOKOLS

Rīgā

2017. gada 13. maijā

Sarunas notiek Tieslietu ministrijā (turpmāk – TM) Brīvības bulvārī 36.

Sarunas vada:

Andris Jaunsleinis	– Latvijas Pašvaldību savienības (turpmāk – LPS) priekšsēdis
Raivis Kronbergs	– TM valsts sekretārs

Sarunā piedalās:

– no Tieslietu ministrijas puses:

Laila Medina	– valsts sekretāra vietiece tiesību politikas jautājumos
Solvita Zvidriņa	– Valsts zemes dienesta ģenerāldirektore
Anda Smiltēna	– Valststiesību departamenta direktore
Agnese Rācene-Krūmiņa	– Stratēģijas departamenta direktore
Kristīne Miļevska	– Tiesu sistēmas politikas departamenta direktores vietiece
Evita Drobiševska	– Civiltiesību departamenta Starptautisko un procesuālo tiesību nodaļas vadītāja
Zanda Stara	– Civiltiesību departamenta Vispārējo civiltiesību nodaļas vadītāja
Ingrīda Reizina	– Nozaru politikas departamenta Politikas izstrādes un reliģijas lietu nodaļas vadītājas vietiece
Jana Supe	– Valsts zemes dienesta Kadastra departamenta direktore
Līga Lapiņa	– Tiesu administrācijas Tiesu un zemesgrāmatu departamenta Tiesu iestāžu informācijas sistēmas nodaļas vadītāja
Žanna Zujeva	– Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas priekšniece

– no LPS puses:

Jana Bunkus	– LPS padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos
Kristīne Kinča	– LPS padomniece juridiskajos jautājumos
Ruta Klimkāne	– Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas vadītāja, pārvaldes priekšnieka vietiece
Guntars Krasovskis	– LPS padomnieks informācijas tehnoloģiju jautājumos
Aira Krastiņa	– Jelgavas pilsētas domes administrācijas juriste
Mārtiņš Moors	– Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes priekšnieks, departamenta direktora vietnieks
Vineta Reitere	– priekšsēža padomniece juridiskajos jautājumos
Sniedze Sproģe	– LPS padomniece lauku attīstības jautājumos
Sanita Šķiltere	– LPS padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos

Protokolē:

Sandra Segliņa	– Tieslietu ministrijas Stratēģijas departamenta vecākā referente

Sarunas sāk plkst.11.00

Darba kārtības jautājumi:

Latvijas Pašvaldību savienības pieteiktie jautājumi:

1. Informācija par Tieslietu ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienības 2016. gada sarunās panākto vienošanos izpildi.
2. Par starpinstitucionālās sadarbības modeļiem ar mērķi efektīvāk cīnīties pret vardarbību ģimenē (jautājumi, kas saistīti ar jaunajiem likumprojektiem – Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likums un Starpinstitucionālās sadarbības vardarbības un vardarbības risku novēršanai likums).
3. Zemes reformas joma: problēmas saistībā ar zemes reformas laikā nodibinātajiem ceļu servitūtiem un to iespējamajiem risinājumiem.
4. Valsts zemes dienesta un pašvaldību datu apmaiņa.
5. Priekšlikums grozījumiem Civilprocesa likumā.
6. Tieslietu ministrijas plānotā rīcība un termiņi Valsts kontroles revīzijas ziņojumā “Par Latvijas Republikas 2015. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem” ietvertu ieteikumu izpildei.

Tieslietu ministrijas pieteiktais jautājums:

7. Par risinājuma ieviešanu, lai zemesgrāmatu nodaļas tiešsaistē varētu pārliecināties par pašvaldības atteikumiem no pirmpirkuma tiesībām un pašvaldības priekšsēdētāja piekrišanas (izziņas) izsniegšanas faktu zemes īpašuma iegādei.

TM valsts sekretārs Raivis Kronbergs un LPS priekšsēdis Andris Jaunsleinis atklāj sarunas.

1. Informācija par Tieslietu ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienības 2016. gada sarunās panākto vienošanos izpildi

- 1) Jautājums par regulējuma nepieciešamību, lai nodrošinātu pilnīgu dzīvojamo māju privatizācijas procesa pabeigšanu ar attiecīgu īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā.

TM pusei nav papildinājumu iepriekš sagatavotajai informācijai, kas LPS tika nosūtīta pirms sarunām (pielikumā).

LPS norāda, ka ir nepieļaujama esošā situācija, kad dažādos reģistros ir atšķirīga informācija par nekustamā īpašuma īpašnieku uzņēmuma reorganizācijas gadījumos.

TM informē, ka vienošanās attiecas arī uz uzņēmumu reorganizācijas procesiem, līdz ar to tiklīdz tiks izstrādāts tehniskais risinājums, tas tiks ieviests, lai nodrošinātu datu un nepieciešamības gadījumā dokumentu no Uzņēmumu reģistra (turpmāk – UR) automatisku nodošanu (monitoringu) Valsts vienotajai datorizētajai zemesgrāmatai (turpmāk – VVDZ).

Puses vienojas:

– UR iepazīstinās LPS ar plānoto UR informācijas pakalpojumu un datu izplatīšanas risinājumu tā projektēšanas fāzē, aicinot LPS sniegt priekšlikumus.

- 2) Jautājums par darījumu apliecināšanas funkciju bāriņtiesām.

TM pusei nav papildinājumu iepriekš sagatavotajai informācijai, kas LPS tika nosūtīta pirms sarunām (pielikumā).

LPS puse norāda, ka Finanšu ministrijai (turpmāk – FM) nav dots uzdevums pārskatīt valsts nodevas par īpašuma tiesību nostiprināšanu VVDZ aprēķināšanas bāzi, kā arī, ka FM darba grupa nodokļu un nodevu politikas pārskatīšanai savu darbu ir izbeigusi līdz ar Valsts nodokļu politikas pamatnostādņu 2018.–2021. gadam iesniegšanu Ministru kabinetā (turpmāk – MK) apstiprināšanai. Jautājums par nodevas pārskatīšanu nav skatīts arī citu saistīto jautājumu kontekstā, līdz ar to nepieciešams lemt par turpmāko rīcību.

Puses vienojas:

– jautājums par valsts nodevas par īpašuma tiesību nostiprināšanu VVDZ aprēķināšanas bāzes maiņu skatāms pēc kadastrālo vērtību aprēķināšanas metodoloģijas spēkā stāšanās

3) Jautājums par sadarbību/informēšanu par tiesiskā regulējuma aktualitātēm.

Puses diskutē par jautājumu.

Puses vienojas:

– TM nosūtīs LPS TM nolasītās lekcijas par apbūves tiesības institūta ieviešanu ierakstu izplatīšanai pašvaldībām;

– TM ņems vērā LPS aicinājumu izmantot tās piedāvātās iespējas organizēt pašvaldībām videokonferences un nodrošināt to ierakstu.

4) Jautājums par zemes reformas pabeigšanu.

TM pusei nav papildinājumu iepriekš sagatavotajai informācijai, kas LPS tika nosūtīta pirms sarunām (pielikumā).

Puses diskutē par jautājumu.

Puses vienojas:

– Valsts zemes dienests (turpmāk – VZD) nosūtīs LPS saraksti saistībā ar jautājumiem par normatīvo regulējumu, lai īstenotu privātpersonu tiesības saņemt kompensāciju par bijušo īpašumu, tai skaitā 2017. gada 24. janvāra vēstuli Nr.2-02/6, kur sniegts VZD viedoklis par nepieciešamo normatīvo regulējumu, lai nodrošinātu tiesas spriedumu izpildi;

– puses atbalstīs viena otru Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā, aktualizējot jautājumus par zemes reformu reglamentējošo normu sakārtošanu.

5) Jautājums par MK 2009. gada 27. oktobra noteikumu Nr. 1250 “Noteikumi par valsts nodevu par īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā” 10. punktu.

TM pusei nav papildinājumu iepriekš sagatavotajai informācijai, kas LPS tika nosūtīta pirms sarunām (pielikumā).

LPS pieņem sniegto informāciju.

6) Jautājums par īpašuma tiesību ierakstīšanu zemesgrāmatā saprātīgā termiņā un šādas prasības neesamības radītajām problēmām.

TM pusei nav papildinājumu iepriekš sagatavotajai informācijai, kas LPS tika nosūtīta pirms sarunām (pielikumā).

LPS puse norāda, ka tās ierosinājums ir noteikt, ka pilnās privatizācijas rezultātā iegūto īpašumtiesību ierakstīšanai VVDZ var izmantot privatizācijas līgumā esošo informāciju, jo persona jau ir izteikusi vēlmi kļūt par īpašnieku.

TM puse informē, ka no sistēmas viedokļa ir pieļaujams, ka privatizācijas veicošā institūcija iesniedz nostiprinājuma lūgumu un pirkuma līgumu kā vienu no darījuma pusēm. Būtiskākā šī risinājuma riski saistīti ar iespējamību, ka tādejādi VVDZ netiek ierakstīts faktiskais nekustamā īpašuma valdītājs, kas dzīvokļa īpašumu nopircis. Par cik ar zemesgrāmatu ierakstu tiek nodibinātas lietu tiesības, nav iespējams apstrīdēt ārpus prasības kārtības, tādejādi īpašuma tiesību nostiprināšana ieraksta veidā ir saistīta ar tiesvedības procesa pieaugumu un radīs finansiālo un administratīvo slogu faktiskajam nekustamā īpašuma valdītājam.

Puses diskusiju rezultātā nonāk pie kopēja viedokļa, ka, lai mazinātu riskus, saistībā ar zemesgrāmatas ieraksta apstrīdēšanu, VVDZ ir iespējams izdarīt atzīmi par pilnās privatizācijas rezultātā noslēgto privatizācijas līgumu. Savukārt īpašuma tiesību nostiprināšana tiek veikta vispārējā kārtībā.

Puses vienojas:

– TM likumprojektu, kas tiek virzīti NĪVK IS un VVDZ procedūru pilnveidošanai (grozījumi Zemesgrāmatu likumā, grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā, grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās", grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās" un grozījumi likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību"), saskaņošanas procesā kā priekšlikumu iekļaus normatīvo regulējumu, paredzot, ka, pamatojoties uz privatizāciju veicošās institūcijas (vai tās tiesību pārņēmējas) iesniegtā nostiprinājuma lūguma pamata, VVDZ veic atzīmi par personu, kas privatizējusi dzīvokļa īpašumu.

7) Jautājums attiecībā uz NĪVK IS un VVDZ apvienošanu.

Puses piekrīt, ka risinājumu ieviešana datu sakrītības nodrošināšanai NĪVK IS un VVDZ ir atkarīga no pieejamā finansējuma VZD un Tiesu administrācijai (turpmāk – TA). TM turpinās darbu pie Konceptijas par Nekustamā īpašuma valsts kadastra un Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas vienotas informācijas sistēmas izveidi ieviešanas atbilstoši valdības lemtajam.

8) Jautājums par rūpniecisko teritoriju sakārtošanu un bezsaimnieka mantu.

TM piekrīt, ka problēma pastāv un ir gadījumi, kad tiesa nepieņem vietējo pašvaldību pieteikumus, kur lūgts konstatēt juridisko faktu par nekustamā īpašuma atzīšanu par bezīpašnieka lietu un tās piekritību valstij. Norāda, ka, analizējot tiesu praksi, jāsecina, ka problēma ir risināma tādejādi, ka jāvienojas par kārtību, kādā valsts FM personā pilnvaro pašvaldības vērsties ar šādu pieteikumu tiesā, bet problēma nav risināma Civilprocesa likuma ietvaros, jo tas neregulē valsts un pašvaldības attiecības.

LPS rosina jautājumu sakārtot Civillikuma ietvaros.

TM norāda, ka jautājuma risināšanu attiecībā uz to, kam valstī piekrīt bezīpašnieka lieta, ir FM kompetencē, ar ko būtu pārrunājams jautājums, vai tā piekrīt mainīt vēsturisko koncepciju, ka

bezīpašnieka lietas piekrīt valstij. Tāpat būtu jāvērtē jautājums, kādā veidā pašvaldības ir noformējušas pieteikumus tiesai konstatēt juridisko faktu par nekustamā īpašuma atzišanu par bezīpašnieka lietu – vai tā ir vērusies tiesā kā valsts FM personā pilnvarota persona vai savā pašvaldības vārdā.

Daļēji minētā problēma tiks risināta, izpildot TM doto uzdevumu, paredzot normatīvo regulējumu attiecībā uz zemes īpašniekiem, kuri vēlas nezināmas piederības īpašumu iegūt savā īpašumā.

Puses vienojas:

– LPS sadarbībā ar TM un FM izvērtēs jautājumu par vispārēja pilnvarojuma paredzēšanu pašvaldībai valsts vārdā vērsties tiesā, lai risinātu jautājumus par bezīpašnieka lietu.

LPS papildus atkārtoti piesaka jautājumu par risinājumu meklēšanu konceptuālas pieejas maiņai, lai, savietojot valsts informācijas sistēmas (Iedzīvotāju reģistrs, VVDZ, NĪVK IS, Mantojumu reģistrs u.c.), automātiski identificētu mirušās Latvijas valstspiederīgās personas, kurām ir piederējis nekustamais īpašums.

TM informē, ka ir pasūtījusi pētījumu par Civillikuma Mantojuma tiesību daļas tiesiskā regulējuma problēmjautājumiem un tā modernizācijas nepieciešamību, kur pētniekiem ir uzdots pētīt tai skaitā arī mantojuma pieņemšanas institūtu. Plānots, ka pētījuma rezultāti tiks nodoti šī gada rudenī, kad TM tos prezentēs, uz prezentāciju uzaicinot ieinteresētās puses, tai skaitā LPS. Iegūtie pētījuma rezultāti ļaus TM piedāvāt risinājumus sistēmas uzlabojumiem, kas būs analizē balstīti.

Puses diskusiju rezultātā nonāk pie kopsaucēja, ka tām nav domstarpību jautājumā par nepieciešamību vienkāršot procedūras īpašumtiesību maiņai starp valsti un pašvaldībām.

9) jautājums par būvju kadastrālo uzmērīšanu

TM pusei nav papildinājumu iepriekš sagatavotajai informācijai, kas LPS tika nosūtīta pirms sarunām (pielikumā).

LPS pieņem sniegto informāciju.

LPS papildus piesaka jautājumu par risinājuma nepieciešamību attiecībā uz privātīpašumā esošajām ēkām, kurām nav veikta būvju kadastrālā uzmērīšana.

Puses vienojas:

– LPS sarunās ar FM ierosinās jautājumu par finansējuma paredzēšanu VZD ēku, kurām nav veikta būvju kadastrālā uzmērīšana, apsekošanai un ierakstīšanai NĪVK IS.

10) Vērtēt tiesību aktu projektu atbilstību tiesību sistēmai

TM pusei nav papildinājumu iepriekš sagatavotajai informācijai, kas LPS tika nosūtīta pirms sarunām (pielikumā).

LPS nepiekrīt sniegtajai informācijai, prasot skaidrot, kurā procesā pašvaldības, ievērojot Eiropas vietējo pašvaldību hartā paredzētās tiesības, var vērsties tiesā, ja valsts nav paredzējusi finansējumu, pašvaldībām uzliekot jaunu funkciju.

Puses diskusiju rezultātā nonāk pie kopsaucēja, ka jautājums risināms sarunās ar Saeimas Juridisko biroju.

2. Par starpinstitutionālās sadarbības modeļiem ar mērķi efektīvāk cīnīties pret vardarbību ģimenē

LPS izsaka pateicību par līdzšinējo iesaisti Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likumprojekta (turpmāk – likumprojekts) izstrādē un organizētajām divām sanāksmēm pirms likumprojekta oficiālās starpministriju saskaņošanas sanāksmes. Ņemot vērā, ka likumprojektam ir liela ietekme gan uz valsts, gan pašvaldību budžetiem, LPS atzinums bija apjomīgs, ietverot konceptuālus iebildumus. Neskatoties uz līdzšinējo sadarbību būtu nepieciešams vienoties par turpmākajiem pieturas punktiem. Galvenās pašvaldību iebildes un ierosinājumi: iespējams jāparedz, ka likumprojektā paredzētā sadarbības grupa ir veidojama nevis pašvaldībās, bet atbildība būtu nododama kādai valsts institūcijai (Valsts probācijas dienestam, Valsts policijai), pašvaldībām nosakot primāro bērnu antisociālās uzvedības prevenciju, taču tālākos sekundārās un terciārās prevencijas pasākumus nosakot valsts institūcijai; paredzot valsts deleģētu uzdevumu pašvaldībām, jāparedz nepieciešamais finansējums atbilstoši likumā "Par pašvaldībām" noteiktajam; jārisina konceptuāls jautājums par klientu loku (bērni vai jaunieši līdz 25 gadiem); iebildums attiecībā uz to, ka esošajā redakcijā likumprojekts attiecas uz gandrīz visiem sociālo dienestu klientiem, kas ir ļoti plašs.

Papildus Rīgas domes Labklājības departamenta pārstāvji norāda, ka TM vairākkārt ir norādīts, ka galvenokārt iebilst pret likumprojekta normām, kas rada dublēšanos attiecībā uz sadarbības struktūrām/sistēmu, neizvērtējot esošā regulējuma spēju darboties. Uzskata, ka ir jāizvērtē, kāpēc nedarbojas Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58. pants, norādot, ka galvenokārt tas nedarbojas līdzekļu nepiešķiršanas dēļ preventīvo pasākumu īstenošanai. Skaidro esošo starpinstitutionālās sadarbības modeļi un tā aktuālās problēmas. Norāda, ka jāpārskata likumprojekta 9. un 16. pants, ka nepieciešams paredzēt resursus sociālo darbinieku apmācībām, kā arī administratīvajiem izdevumiem. Norāda, ka, ja ir nepieciešams izstrādāt jaunu regulējumu, tad nepieciešams izveidot instrumentus, lai esošā sistēma varētu darboties.

TM uzskata, ka atzinumos izteiktos iebildumus un radušās domstarpības iespējas atrisināt divpusējās sadarbības ietvaros, pieņemšanai MK virzot tikai lēmumu par nepieciešamo finansējumu. Divpusējā sadarbība likumprojekta precizēšanai jau ir uzsākta. Norāda, ka likumprojekta mērķis attiecībā uz sadarbības grupām nav dublēt esošo sistēmu, bet gan novērt esošos trūkumus un paredzēt papildus nepieciešamo finansējumu 45 milj. eiro gadā, kur tas nepieciešams, kā arī koncentrēt resursus, kas esošajā sistēmā ir izkaisīti. Aprēķini par nepieciešamo finansējumu ir veikti sadarbībā ar pašvaldībām.

Ņemot vērā, ka starpinstitutionālās sadarbības modelis šobrīd jau pastāv, likumprojekts šajā ziņā neko jaunu neparedz, tāpēc kopumā, runājot par likumprojektu, būtu galvenokārt jākoncentrējas uz to, ka tas paredz mainīt esošo pieeju attiecībā uz bērnu antisociālās uzvedības novēršanu, tas ir, nevis piemērot sodus un audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus, bet gan noskaidrot uzvedības cēloņus, piedāvājot sociālos pakalpojumus cēloņu novēršanai, kā arī likumprojekts paredz finansējumu, lai sistēma varētu darboties. Līdz ar to aicina vērtēt likumprojektu, koncentrējoties uz to pēc būtības un tehnika rakstura domstarpības, tai skaitā attiecībā uz sadarbības grupu regulējumu, risināt divpusējās sadarbības formā ekspertu līmenī, virzot likumprojektu apstiprināšanai MK bez domstarpībām, neradot tam negatīvu fonu, kas ir visu pušu interesēs, jo likumprojekta spēkā stāšanās iespējas ir saistītas ar nepieciešamā finansējuma piešķiršanu.

LPS puse pauž nostāju, ka, ņemot vērā budžeta iespējas, nav reāli (vismaz tuvākajā nākotnē), ka likumprojekta ieviešanai tiks piešķirts aprēķinātais un nepieciešamais finansējums. Līdz ar to ir ļoti lielas bažas, ka praksē tas var izrādīties kārtējais likumprojekts bez valsts budžeta finansējuma, bet ar

konkrētām funkcijām pašvaldībām un ar ievērojamu ietekmi uz pašvaldību budžetiem. Tādēļ rosina TM virzīt risinājumu, kas būtu daudz reālāks (ar mazāku finanšu resursu ieguldījumu), proti, paredzēt finanšu resursus Bērnu tiesību aizsardzības likuma 58. panta realizācijai.

TM puse piedāvā vienoties, ka, savstarpēji sadarbojoties, tiek turpināts darbs, lai meklētu risinājumus tehniskajām problēmām, tai skaitā attiecībā uz iespējamo dublēšanos un likumprojekta izstrādē koncentrēties uz bērnu, nevis pašvaldību administratīvajām procedūrām.

TM strādā pie likumprojekta izstrādes, jo atzīst, ka esošā administratīvo pārkāpumu un krimināltiesību sistēma nav sasniegusi savu mērķi attiecībā uz bērnu tiesiskās uzvedības nodrošināšanu, līdz ar to ir svarīgi mainīt esošo filozofiju no sodīšanas uz cēloņu noskaidrošanu un sociālo pakalpojumu nodrošināšanu. Šīs pieejas turpmākai virzībai ir nepieciešams pašvaldību atbalsts.

Puses diskutē par jautājuma aspektiem.

Puses vienojas:

– puses, savstarpēji sadarbojoties, turpinās darbu pie Bērnu antisociālās uzvedības prevencijas likumprojekta saskaņošanas, risinot konceptuāla un tehniska rakstura jautājumus.

3. Zemes reformas joma: problēmas saistībā ar zemes reformas laikā nodibinātajiem ceļu servitūtiem un to iespējamajiem risinājumiem

TM ierosina jautājumu risināt Saeimā, virzot jautājumus par zemes reformu reglamentējošo normu sakārtošanu. Jautājums ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) kompetencē.

Ar Ministru prezidenta 2017. gada 10. aprīļa rezolūciju Nr.18/TA-658 TM izvērtēšanai tika saņemts VARAM sagatavotais Informatīvais ziņojums par MK 2013. gada 29. oktobra sēdes protokollēmumā (prot. Nr.56,105.§) "Likumprojekts "Zemes pārvaldības likums"" dotā uzdevuma VARAM sadarbībā ar Satiksmes ministriju, TM un Zemkopības ministriju sagatavot ziņojumu par problēmām, kas rodas saistībā ar zemes reformas laikā nodibinātajiem ceļu servitūtiem, un iespējamajiem risinājumiem to sakārtošanai, atzīšanu par aktualitāti zaudējušu. TM savā atzinumā neatbalsta minētā uzdevuma atzīšanu par aktualitāti zaudējušu, uzskatot, ka problēma ir aktuāla un VARAM ir jāturpina darbs pie risinājumiem.

LPS norāda, ka zemes reforma ir TM/VZD kompetencē. Norāda, ka paliek nerisināti jautājumi par valsts zemes fondu un rezerves zemes fondu, kas pēc zemes pārvaldības piekriņģi pašvaldībām, taču līdz šim valsts ir uzstājusi, ka ministrijām nepieciešams laiks, lai izvērtētu, vai zemes nav nepieciešams to funkciju īstenošanai. Process ilgst jau 12 gadus un pašvaldības nevar ar šīm zemēm rīkoties. Nepieciešams ļaut pašvaldībām rīkoties ar minētajos fondos esošajām zemēm un, ja tiek pieņemts lēmums, ka valstij nepieciešamas kādas zemes, nodošana jāveic esošo procedūru ietvaros. Norāda, ka nepieciešams inventarizēt zemes reformas normatīvo regulējumu.

TM informē, ka Saeimā atbildīgā komisija secināja, ka jautājums par zemes reformu reglamentējošo likumu pārskatīšanu, pārskatot esošo regulējumu un veidojot jaunu normatīvo regulējumu pēc zemes reformas, nav viennozīmīgs un ir risināms kompleksi, un komisijas nolēma veidot atsevišķu darba grupu minēto jautājumu izvērtēšanai. TM nav informācijas par darba grupas izveidi.

Norāda, ka ekspertu vidū ir dažādi viedokļi par rīcību ar zemes reformas normatīvo regulējumu. Skeptiski vērtē regulējuma likvidēšanu. Piesardzīga rekomendācija ir likumus atstāt spēkā, bet mēģināt nepieciešamās normas iekļaut Zemes pārvaldības likumā, nosakot pārejas noteikumus, lai zemes

reformas likumus sasaistītu ar jauno situāciju.

Puses nonāk pie kopsaucēja, ka nepieciešams aktualizēt jautājumu par minētās Saeimas darba grupas izveidi, risinot minētos problēmjautājumus tajā. Ja darba grupu nav plānots izveidot, tad jautājums turpmāk risināms izpildvaras līmenī sadarbībā ar pašvaldībām.

Puses vienojas:

– VZD nosūtīs vēstuli pašvaldībām, kurās zemes reforma nav pabeigta, un ministrijām, nosakot termiņu, kad jāizvērtē, kuras fondā zemes reformas pabeigšanai un rezerves zemes fondā esošās zemes ir nepieciešamas to funkciju īstenošanai;

– TM un LPS atsevišķās vēstulēs Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai aktualizēs jautājumu par Saeimas darba grupas izveidi zemes reformas normatīvā regulējuma pārskatīšanai.

4. Valsts zemes dienesta un pašvaldību datu apmaiņa

VZD informē, ka normatīvais regulējums nosaka, kādus datus VZD sniedz bez maksas un kādus datus sniedz par maksu, lai finansētu iestādes izdevumus, ņemot vērā, ka iestāde no valsts budžeta saņem finansējumu tikai 30% apmērā. Datu sniegšana bez maksas valsts un pašvaldību institūcijām ir atkarīga no papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas VZD.

LPS pauž viedokli, ka datu apmaiņa par maksu starp valsts un pašvaldību institūcijām ir nelietderīga. Ir jāvirzās uz to, lai datu par ēkām un būvēm iesniegšana NĪVK IS notiek elektroniski, neiesaistot privātpersonas, lai pašvaldības tām nepieciešamos datus var iegūt bez maksas.

TM puse piekrīt, ka datu apmaiņai starp valsts un pašvaldību institūcijām jānotiek bez maksas, kā arī, ka valsts informācijas sistēmām jābūt savstarpēji savietotām, taču tam ir nepieciešams apjomīgs finansējums.

Puses diskutē par jautājuma aspektiem.

Puses vienojas:

– TM sarunās ar FM par valsts budžeta izstrādi 2017. gada 7. jūnijā aktualizēs jautājumu par papildu finansējuma piešķiršanu VZD, lai nodrošinātu iestādes uzkrāto datu sniegšanu valsts un pašvaldību institūcijām bez maksas.

5. Priekšlikums grozījumiem Civilprocesa likumā

LPS aicina grozījumos Civilprocesa likumā virzīt variantu, kas paredz, ka tiesa lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu visos gadījumos nosūta pašvaldības sociālajam dienestam, jo tiesai var būt citi apsvērumi nekā sociālajam dienestam un sociālā dienesta darbu tas neapgrūtina.

TM informē, ka minētais variants grozījumiem Civilprocesa likumā tiks virzīts izsludināšanai kādā no tuvākajām Valsts sekretāru sanāksmēm. Saistīto grozījumu likumā "Par policiju" virzīšana ir Iekšlietu ministrijas kompetencē. TM šos grozījumus atbalstīs.

Puses vienojas:

– TM virzīs izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē grozījumus Civilprocesa likumā, paredzot, ka tiesa lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļa aizstāšanu vai atcelšanu visos gadījumos nosūta pašvaldības sociālajam dienestam.

6. Tieslietu ministrijas plānotā rīcība un termiņi Valsts kontroles revīzijas ziņojumā “Par Latvijas Republikas 2015. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem” ietvertu ieteikumu izpildei

TM informē, ka Valsts kontroles revīzijas ziņojumā ietvertos četrus uzdevumus tā pildīs atbilstoši noteiktajiem termiņiem.

LPS pauž viedokli, ka ir nepieciešams sakārtot reģistru datus.

Puses diskutē par jautājuma aspektiem.

Puses vienojas:

– virzot normatīvo regulējumu nekustamo īpašumu, kuriem nav pieejami īpašumtiesības apliecinājoši dokumenti, īpašuma tiesību noteikšanai, kā arī normatīvo regulējumu kopīpašuma domājamo daļu aprēķināšanai un pārrēķināšanai, nodrošinot, ka kopīpašuma domājamo daļu kopsūma veido vienu veselumu un ka domājamā daļa ir atsevišķā īpašuma (telpu grupas) platības attiecība pret visu dzīvojamā mājā esošo atsevišķo īpašumu kopējo platību izskatīšanai Saeimā, sarunās ar Saeimas Juridisko biroju, TM pieaicinās Ekonomikas ministriju un Valsts kontroli.

7. Par risinājuma ieviešanu, lai zemesgrāmatu nodaļas tiešsaistē varētu pārlicināties par pašvaldības atteikumiem no pirmpirkuma tiesībām un pašvaldības priekšsēdētāja piekrišanas (izziņas) izsniegšanas faktu zemes īpašuma iegādei

TM informē, ka kopš 2012. gada Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākuma plānā ir ticis iekļauts uzdevums par iespēju zemesgrāmatu nodaļai tiešsaistē, līdzīgi kā, pārbaudot nekustamā īpašuma nodokļa samaksu, pārbaudīt arī pašvaldību ziņas par atteikumu no pirmpirkuma tiesībām, iespējams arī likumā “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” un likumā “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” paredzētās pašvaldības priekšsēdētāja piekrišanas, kas noformētas izziņu veidā, izsniegšanas faktu zemes īpašuma iegādei. TA pārstāvji 2015. gadā tikās ar Rīgas domes pārstāvjiem, kā rezultātā Rīgas dome piekrita iesaistīties pilotprojektā. Nepieciešams LPS atbalsts pilotprojekta īstenošanai.

LPS norāda, ka jautājums saistīts ar finansējuma atrašanu IT risinājumiem. Aicina pilotprojektā iesaistīt kādu no lauku pašvaldībām. Vienlaikus pauž gatavību sniegt nepieciešamo atbalstu iepriekš minētā risinājuma izpildei, ja tiek pārskatīti gadījumi, kad pašvaldībām ir pirmpirkuma tiesības. Norāda, ka ievērojams apjoms darījumu tiek slēgti, atsavinot domājamās daļas, tādejādi esošā regulējuma ietvaros pašvaldībai ir ierobežotas iespējas izmantot pirmpirkuma tiesības.

Puses piekrīt, ka jautājuma risināšanai rodams finansējums tehniskā risinājuma izstrādei, lai nodrošinātu datu apmaiņu.

LPS papildus norāda, ka šobrīd vairs nav tik aktuāla prasība par pašvaldības priekšsēdētāja piekrišanu zemes īpašuma iegādei gadījumā, ja tiek pirkti dzīvokļu īpašumi.

TM informē, ka par minēto ir ticis nosūtīts apkārtraksts zemesgrāmatu nodaļām un par gadījumiem, kad tomēr tiek prasīta pašvaldības priekšsēdētāja piekrišana zemes īpašuma iegādei, lūdz LPS informēt TM.

Puses diskutē par pirmpirkuma tiesību institūta regulējuma sakārtošanu.

TM informē, ka jautājums par regulējuma pārskatīšanu ir tiešā veidā saistīts ar pašvaldību darbību un iniciatīvai to pārskatīt ir jānāk no pašvaldībām. TM kompetencē neietilpst virzīt regulējumu, kas paredz pārskatīt pašvaldību pirmpirkuma tiesības. Vienlaikus, ja tiek paredzēts tehniskais risinājums ziņu par atteikumu no pirmpirkuma tiesību pārbaudei, kas nepalielina administratīvo slogu nekustamā īpašuma ieguvējiem, TM nav pamata iebilst attiecīga regulējuma pārskatīšanai.

Puses vienojas:

- LPS atbalsta pilotprojekta, lai nodrošinātu iespēju zemesgrāmatu nodaļām tiešsaistē pārliecināties par pašvaldības atteikumiem no pirmpirkuma tiesībām, īstenošanu, meklējot nepieciešamo finansējumu un risinājumus sadarbībā ar sistēmas uzturētājiem SIA „ZZ Dats”;
- TM virzīs regulējumu, kas nepieciešams, lai zemesgrāmatu nodaļas tiešsaistē pārliecinātos par pašvaldības atteikumiem no pirmpirkuma tiesībām un pašvaldības priekšsēdētāja piekrišanas (izziņas) izsniegšanas faktu zemes īpašuma iegādei;
- TM atbalstīs regulējumu, lai novērstu iespējas apiet pirmpirkuma tiesību īstenošanu, ja tiks izstrādāts risinājums, ka zemesgrāmatu nodaļas tiešsaistē var pārliecināties par pašvaldības atteikumiem no pirmpirkuma tiesībām.

Puses diskutē par LPS papildus darba kārtībai ierosināto jautājumu attiecībā uz informācijas par ēku nodošanas ekspluatācijā pieņemšanas-nodošanas akta datumu nodošanu no VVDZ NĪVK IS, kas VZD ir nepieciešama, lai veiktu kadastrālo vērtēšanu. LPS aicina informāciju nodot starp sistēmām, neiesaistot pašvaldības. TA un VZD norāda, ka pareizākais būtu informāciju pieprasīt no pirmavota, kas ir pašvaldība, jo tā pieņem lēmumu par ēkas nodošanu ekspluatācijā, turklāt sadarbībā ar pašvaldībām jāturpina darbs pie datu sakārtošanas. LPS ierosina virzīties uz risinājumu, ka, ja būves reģistrācijas pamatā ir pieņemšanas-nodošanas akts par ēkas nodošanu ekspluatācijā un šī informācija tiek iesniegta NĪVK IS, tad attiecīgā informācija tiek automātiski nodota VVDZ, lai veiktu būves ierakstīšanu. VZD norāda, ka lūgs pašvaldībām informāciju par pirmreizējo ēkas ekspluatācijā pieņemšanas datumu par objektiem, kur informācija nepieciešama šobrīd. TA norāda, ka VVDZ neuzkrāj datus par ēkas pieņemšanas – nodošanas aktu, līdz ar to, tā nevar šādus datus nodot. Puses diskutē, ka vērtējams jautājums par normatīvā regulējuma noteikšanu, ka ēkas īpašnieks NĪVK IS var precizēt pieņemšanas-nodošanas akta datumu par ēkas nodošanu ekspluatācijā.

Puses vienojas:

- TA un VZD savstarpēji apmainīsies ar VVDZ un NĪVK IS esošajiem datiem, nepieprasot informāciju no pašvaldību būvvaldēm gadījumos, ja tie atrodas VZD vai TA informācijas sistēmās.

LPS papildus darba kārtībai piesaka jautājumu par to, ka pēc nostiprinājuma lūguma iesniegšanas par ēkas nodalījumu VVDZ dati netiek ievadīti strukturētu datu lauku veidā.

TM puse norāda, ka visi dati VVDZ tiek ievadīti strukturētu datu lauku veidā, jo sistēma atbilstoši tam ir izstrādāta. Norāda, ka, ja pašvaldības nesaņem strukturētus datus, tad jautājums risināms ar sistēmas izstrādātājiem, izstrādājot tehnisko pielāgojumu, lai pašvaldības nepieciešamos datus no VVDZ varētu saņemt strukturētu datu lauku veidā.

Sarunas slēdz plkst.14.15

Sarunu laikā tika veikts audioieraksts, kas ir neatņemama sarunu protokola sastāvdaļa.

Pielikums: Informācija par Tieslietu ministrijas un Latvijas Pašvaldību savienības 2016. gada sarunu protokolā panākto vienošanos izpildi uz 5 lapām.

Tieslietu ministrijas valsts sekretārs

Rāivis Kronbergs

Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis

Andris Jaunsleinis

Protokolēja

Sandra Segliņa